

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiiu, strada Cîsnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

La

Abonament nou

pentru

Octomvrie — Decemvrie a. c.,

cu prețurile însemnate în capul foii,

învită

Administrațiunea ziarului

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire
 atât în Monarhie cât și în România prin
 mandate postale (*Posta utalvány — Post-
 Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie
 pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sînt rugați a ne
 comunica eventual pe lîngă localitatea,
 unde se află, și **posta ultimă**; ear'
 domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi
 pe mandatul postal **adresa tipărită**
 dela fîșile, în cari li s'au trimis ziarul
 până acuma.

Sibiiu, 5 Octomvrie st. v.

Este, se dice, în Ungaria o lege, care
 dispune, ca fie-care naționalitate să pri-
 mească în ținuturile, în care ea dă mai-
 ritatea populațiunii, instrucțiunea primară
 și pe cea secundară în limba sa. Singură
 instrucțiunea superioară au rezervat-o Ma-
 ghiarii exclusiv pentru dîșii, însă chiar și
 în ceea ce privește instrucțiunea superioară,
 li s'a asigurat naționalităților dreptul de
 a-și înființa, dacă pot, din propriile lor
 mijloace, academii și universități.

Așa dice legea.

E însă vorbă veche, că nu legea, ci
 aplicarea legii hotărește.

Cât pentru noi în deosebi, în nici
 una dintre scoalele secundare întreținute
 din budgetul comun predarea nu se face
 în limba română, ba în genere nici cate-
 drele de limba română nu există decât
 de formă. În ținuturi curat românesce,
 la Caransebeș, la Lugoj, la Arad, Sibiiu
 și Brașov predarea în scoalele secundare
 ale statului se face numai în limba
 maghiară, încât elevii români, pentru-ca
 să poată înainta în studii, trebuie să învețe
 mai nainte o limbă străină. Menirea acestor
 scoale, în prima linie, nu este să răspân-
 dească altora, ci să propage limba ma-
 ghiară, spiritul maghiar și să facă pe ti-
 nerii români mai accesibili pentru primi-
 rea „ideii de stat maghiar“.

Mai lămurit se vede aceasta la scoa-
 lele pedagogice înființate și susținute de
 stat îndeosebi la Arad și la Deva. Într-o
 clasă (IV) a scoalei pedagogice din Arad
 erau în anul trecut 16 elevi, pare-ni-se,
 între care 11 Șvabi și doi ori trei Ro-
 mâni; predarea li se făcea, se înțelege, în
 limba maghiară.

Tot astfel, *ceteris paribus*, vor fi stînd
 lucrurile și la scoala pedagogică din Deva.
 De sigur însă Românii, care se pregătesc
 în aceste scoale, sînt meniți a fi învăță-
 tori români și anume învățători oare-cum
 de model, căci se pretinde, că scoalele noastre
 pedagogice nu le dau viitorilor învățători

destulă pregătire. Cum se poată ei fi în-
 vătători românesce, dacă nu știu românesce,
 ear românesce nu pot ști după-ce 'și-au
 făcut toate studiile într-o limbă străină.
 Ei au, ce e drept, profesori de limba ro-
 mână; acestia însă numai ei știu, cât le
 este de grea pozițiunea față cu colegii și
 cu superiorii lor maghiari. Chiar înse dacă
 profesorii de limba română ar pute să lu-
 creze cu zelul, pe care îl au, sînt mar-
 gini preste care nu pot trece. Asupra ter-
 minilor tehnici români, elevii rămân cu
 deservășire nelămurii și astfel incapabili
 de a face predarea în limba română.

Mai presus de toate e însă ceea ce
 s'a întemplat zilele aceste în Deva.

Nu din mijloacele luate din bugetul
 comun al statului, ci din ale comitatului
 Hunedoarei s'a înființat și se susține în
 Deva o școală reală.

De sigur această școală e menită a
 răspândi cultura realistă anume în popu-
 lația comitatului. Majoritatea acestui co-
 mitat, aproape totalitatea lui, sînt Români.
 Cu toate aceste limba de predare în școala
 reală e cea maghiară, ba chiar și catedra
 de limba română e lăsată în părgănire.
 Astfel Românii nu le rămâne decât să
 aleagă din două una: ori să renunțe de
 a-și trimite copiii la școala reală susți-
 nută de dîșii, ori să-și învețe mai nainte
 limba maghiară, pentru-ca să poată înțe-
 lege cele ce se predau la școala reală a
 comitatului.

În congregațiunea comitatensă ținută
 în zilele aceste, Românii stăruie să se în-
 lătureze această pedecă pentru elevii ro-
 mâni, ținându-se în școala reală pe o scară
 mai întinsă seamă de limba română.

Cererea lor se respinge chiar și în
 ceea ce privește catedra de limba română.

Vedînd aceasta, e preste puțință, să
 nu ajungă la predominare sentimentul, că
 în prima linie noi înșine sîntem vinovați,
 dacă dispozițiunile clare ale legii sînt ne-
 socotite, îndată ce ele ne sînt favorabile.

Maghiarii chiar și în comitatul Hu-
 nedoarei îndrănesc a le impune Româ-
 nilor ceea ce vor, fie chiar și contra legii,
 pentru-că se știu susținuți, în vreme ce
 Românii se luptă isolați.

Altfel ar sta lucrurile, dacă s'ar ști,
 că noi Românii stăm toți solidari, unul
 pentru toți și toți pentru unul.

Revistă politică.

Sibiiu, 5 Octomvrie st. v.

Proiectul de adresă al opoziți-
 nii moderate, din care dăm la alt loc
 un extras, a fost în sfîrșit și el prezentat
 în casa deputaților. El a făcut asupra
 presei guvernamentale o astfel de impresie
 neplăcută, încât avem ocaziune a ne
 convinge din nou despre cinismul nemăr-
 ginit al oficioșilor. Adevărul despre alege-
 rile dietale din urmă, cum îl expune con-
 tele Apponyi în adresa opoziției mode-
 rate, îl silește pe vîtaful celor ce trăiesc din
 fondul de reptilii, pe „Pester Lloyd“, a
 apăra guvernul în contra invinuirii de
 presiune, terorizare și corupțiune cu

învinovățirea opoziției de immoralitate la
 alegeri, admițînd-o astfel pe aceasta în
 partea guvernamentală. Va să dîcă am
 ajuns până într'atîta, a vedea admise fără
 sfială de către presa oficioasă toate
 mijloacele condamnabile și punibile. Pasă-
 mi-te apoi și te așteaptă la respectarea
 drepturilor naționalităților nemaghiare din
 partea acestui soi de oameni!

Cu toate aceste și tocmai pentru aceste
 guvernamentul dlui Tisza arată, precum
 am dîs-o și în primul nostru articol de
 ieri, înclinarea la slăbire. Capul partidu-
 lui poreclit „liberal“ umblă a se întări
 chiar cu elemente din sînul opoziției
 moderate. Astfel se vorbește de cîștigarea
 lui August Pulszky, precum s'a întem-
 plat cu bar. Sennye. Tocmai se respân-
 desce scirea prin cercurile deputaților, că
presidiul curiei va ajunge la discuțiune
 în casa deputaților îndată după încheie-
 rea desbaterii adresei. Comisiunea finan-
 ciară va discuta pe timpul delegațiunilor
budgetul, pe care îl va aterne ministrul
 de finanțe ear, după sfîrșirea desbaterilor
 asupra proiectelor de adresă.

Deocamdată guvernul așteaptă ajutor
 din **Croația**. Clubul partidului național
 adevăd a primit o listă de candidație pentru
 delegațiune la dieta ungară. Numai membrii
 de ai partidului național s'au candidat și
 anume în proporția numărului grupurilor
 celor două: 26 catolici și 17 Sîrbi. Pre-
 sidentul Hrvata a declinat alegerea sa, dar
 vice-presidenții amîndoi, Ghiurghievici și
 și Speveț s'au candidat. Dintre deputații
 actuali, cari au fost membrii ai dietei
 trecute în periodul trecut, toți afară de
 unul sînt din nou candidați. Amîndouă
 opozițiunile au hotărît o procedere comuna;
 modul acesteia însă se tănuiesce deocamdată
 cu tot adînsul.

Vom vedea ce are să spriginească acel
 ajutor din dieta croată. Cu deosebire va
 fi interesantă o aprobare din parte sla-
 voană, și cu deosebire sîrbească, a pasa-
 gelor din proiectul de adresă guverna-
 mental privitoare la depărtarea **Rusiei**
 dela „alianța intimă între cele două
 puteri; Austro-Ungaria și Germania, pe
 care cu atîta dragoste o cultivă astăzi
 Maghiarii, precum odinioară voiau să știe
 numai de Francia și Italia.

Eată în momentul, în care scriem
 aceste, ne aduce posta următoarele din
 Budapesta dîto 16 Octomvrie n.: „Ieri a
 răspuns ministrul-president Tisza la în-
 terpelarea lui Irányi privitoare la întreve-
 derea celor trei împărați în Skiernievițe.
 El observă, că monarhia noastră a în-
 cheiat în interesul păcii cu Germania o
 alianță, la carea s'a alăturat cu li-
 niștire și *Rusia*“. Minunat! După me-
 sagiu și mai cu seamă după proiectul de
 adresă guvernamental ar exista o alianță
 numai între doi; însă după ce din
 Petersburg nu numai, ci și din Berlin și
 chiar din Viena a venit, prin ceea-ce ofi-
 cioasele din tustrele locurile au dîs sau
 au retăcut („*Nordeutsche Allg. Ztg.*“) un
 avertisment: eară vine dl Tisza și declară
 la cei „doi“ s'a „alăturat“ și al treilea“.
 Apoi da, toată lumea adevărat politică a
 înțeles întvederea dela Skiernievițe astfel;
 însă politici maghiari nu vreau să în-
 țelegă. Vor trebui.

În cealaltă parte a monarhiei ni-
 suința spre **federalism** progresează. Cehii
 din Bohemia au de cuget să ceară bancă
 independentă, de asemenea și Polonii din
 Galiția. Această scire neliniștesce cercurile
 guvernamentale din Budapesta. Maghiarii

se mîngăie însă cu speranța, că guvernul
 din Viena „nu ușor“ se va învoi cu aceste
 pretențiuni ale Cehilor și Polonilor, de-
 oare-ce acesta ar fi un pas sigur spre fe-
 deralism, spaima Maghiarilor. Cores-
 dentul din Viena al lui „Pesti Napló“ știe
 spune că Nemții sperează că guvernul ma-
 ghiar se va opune cu toată puterea la aceste
 pretențiuni. „Cu greu“ dar totuși guver-
 nul din Viena ar fi în stare a ceda și acestor
 pretențiuni ale naționalităților din cealaltă
 parte a monarhiei și Maghiarii se tem de
 soartea bancei austro-maghiare. În ședința
 dela 14 l. c. n. a dietei provinciale boheme
 Herbst a cetit proiectul minorității în
 privința împărțirii țerei în cercuri după
 deosebirea de limbă. Deputatul Funke
 dîce că această împărțire e o asuprire a
 elementului german. În ședința dela 15
 n. l. c. contele Martinitz a prezentat die-
 tei o moțiune prin care guvernul e pro-
 vocat se compună un proiect, conform
 căruia în gimnasiile de stat din Bohemia
 să se declare afară de limba de propunere
 și cealaltă limbă a țerei ca obiect de în-
 vătăment obligat.

Proiectul de răspuns al opoziției ungare moderate.

După introducerea obișnuită, proiectul trece
 la reformele puse în perspectivă în mesagiul de
 tron. Cu privire la reforma casei magnaților,
 proiectul recunoaște necesitatea reformei pre
 basa dezvoltării istorice și a împregiurărilor actuale
 și adaugă: „Dar trebuie să mai spunem prelungă
 acestea, că casa de sus numai în acel cas își
 poate împlini adevărata sa chemare recerută de
 constituția patriei, dacă va posedea în toate direc-
 țiunile independență. Casa de sus trebuie să po-
 sedă destulă putere ca se poată rezista curentelor
 trecătoare: dar trebuie să aibe și puterea ca să-și
 poată opune, din motive ponderoase, voința sa
 manuatoarelor puterii. Noi numai la o astfel de
 reformă a casei de sus vom lua parte, — la o
 reformă care să-și asigure independența deplină.“

Relativ la prolongirea perioadei dietei pro-
 iectul dîce, că vede cu părere de rău, că nu se
 amintesc în mesagiu și aducerea unor măsuri,
 cari să asigure libertatea și curățenia alegerilor.
 „Dispozițiunile de-o parte defectuoase, de altă
 parte obscure ale legilor noastre, nu ofer sigu-
 ranță destulă în contra presiunii autorităților.“

„Comitatele, în care mașina administrativă
 apasă cu toată greutatea sa asupra alegătorilor în
 favorul candidaților partidului guvernamental,
 astăzi nu se mai numără între aparențele excep-
 ționale; violarea libertății personale și aplicarea
 de forță fațîșă pentru a intimida pre alegători,
 nu mai e o raritate. Astfel de stări ruinează
 libertatea noastră constituțională și clatină în
 poporul nostru respectul față de lege și autorități.
 Abia există vre-o problemă legislativă mai ur-
 gentă, ca crearea unor legi, cari să facă sfîrșit
 acestor abuzuri și să asigure alegătorilor în adevăr
 libertatea promisă în constituție.“

Proiectul se declară pentru numirea ofi-
 cilor administrativi de către stat.

Cu privire la starea financiară a statului,
 accentuează echilibrarea budgetului și cruțarea
 extremă în cheltuieli și dîce că, basându-se pre
 asigurarea exprimată în mesagiul de tron că
 pacea europeană ar fi asigurată, așteaptă ca să
 se reducă budgetul armatei. Națiunea așteaptă
 cu tot dreptul ca deoparte să nu fie improverată
 cu ridicarea dărilor ear de altă parte să fie
 cruțată la incassarea celor ce există.

Cu privire la delăturarea neînțelegerilor dintre
 confesiuni, naționalități și clase sociale pro-
 iectul dîce că partidul va conchura sub condi-
 țiunea dacă ori-ce abus va fi pedepsit cu

toată strictețea legii. „Pentru-ca însă se putem dobândi în această privință rezultate durabile trebuie să ne îndreptăm activitatea într-o delatărea relele sociale și pentru a crea o stare de lucruri sănătoasă punând între altele stavilă cămătăriei și împiedcând decăderea economică a claselor poporului. Trebuie să se pedepsească corupțiunea în toate ramurile vieții publice; administrațiunea trebuie astfel organizată de sus până jos, încât să se observe strict legea și drepturile cetățenilor fără deosebire de persoane și clase și fără părtinire.

„Constituția dietă ungurească.”

Sub acest titlu s'a publicat în „Allgemeine Zeitung” din München un articol, care după ce spune cu câtă greutate se pune aparatul cel greoiu parlamentar în mișcare continuă:

„Încă în decursul lucrărilor prealabile de constituire s'au arătat unele simptome caracteristice din care se poate deduce susceptibilitatea cea mare ce domnesce între partide. Firesce că a fost un accident curios, care a pricinuit conflictul cel dintâiu între partide. Un deputat din partidul guvernului în loc de a înmănaa presidentului după etate certificatul despre mandatul său, a înmănat un cont din partea unui restaurant de 2400 fl. cheltuiți pentru un banchet dat alegătorilor. Bărbatul uituc purta actul acest scump, care aruncă o umbră neplăcută asupra naturii alegerilor noastre *) la dietă, cu o pietate explicabilă, la sine și în momentul deciziei la pus „pe masa casei”. De sine se înțelege că opozițiunea n'a întârziat a se folosi de ocaziune ca să arunce cele dintâiu săgeți asupra partidului „corupt” al „guvernului.”

„Și la alegerea presidentului a avut loc un accident însemnat. Se știe că antisemiții sunt pentru prima oară reprezentați în casa deputaților Ungariei, ca fracțiune considerabilă. Partidul acesta, unic în felul său, a candidat și el președintele cu intențiunea vedită, ca prin aceasta se sondeze pe antisemiții ascunși, de-oarece alegerea biroului se face prin vot secret. Și ce se vede! Cu toate că la actul alegerii în casă nu erau decât 14 antisemiți declarați, pentru candidat, s'au dat 27 totuși voturi. Plusul de 13 voturi a fost așadar în socoteala cripto-antisemiților, cari sunt de a se căuta toți în castelele partidului guvernului, fiindcă cele două partide opoziționale ale „moderaților” și „independenților”, cu ocaziunea alegerii presidentului, n'au avut nici un candidat. Mai băttător la ochi a fost, că cu ocaziunea alegerii biroului s'au dat nu mai puțin decât 40 voturi pentru candidații antisemiților. Oficioasele noastre se mângâie cu aceea, că creșcămintul aderenților d-lui Istóczy este a se atribui numai unei „glume proaste” a unor deputați. Noi înse cugetăm, că reprezentanții poporului în cestiuni de aceste, să nu facă glume, deoarece în adevăr în astfel de trebi gluma nu are loc.”

„Dacă un număr așa de mare de membri ai casei celei nouă a deputaților este dispus la astfel de glume, înșasi împregiurarea aceasta ar fi un prognosticon rău pentru activitatea viitoare a casei deputaților. Afară de aceasta casa cea

nouă asupra observatorului nu face impresiune plăcută. Și noi nu avem în vedere atâtea împregiurarea, că mai o terțialitate din casă sunt „oameni noi”, ci mai cu samă, că nu ne prea poate veni bine când vedem, că în linia primă, elementele cele tinere precumpenesce. Un număr considerabil de magnați tineri, advocați abia absolvenți și funcționari de comitat și-au câștigat mandatul de deputat și șed ca legislatori la masa verde. Tot respectul înaintea științei necunoscute a acestor „părinți ai patriei”, la toată înțemplantarea însă le lipsește încă maturitatea și experiența ce aduce vârsta cu sine. Îmbulzeala aceasta a tinerimei în șirurile deputaților stîrnesce prepusul, că domnitorii acestia mandatul de deputat îl consideră ca obiect de sport politic, sau ca pretext de a petrece timp mai îndelungat în viața cea agitată a capitalei sau (durere aceasta pare că precumpenesce) ca mijloc la înaintare repede și lucrativă.”

„Mai departe casa cea nouă, într-un mod puțin atrăgător, se deosebesce prin un număr considerabil de proteste energice. După cum se aude, cu ocaziunea desbaterilor publice a protestelor acestora, vom avea parte de prea multe dovezi despre agitațiuni electorale punibile, despre abuzuri de oficiu, corupțiuni și vindere de suflete, de violențe și acte de volnicie în formele cele mai diverse. Exacerbațiunea cu ocaziunea alegerilor a fost neobișnuit de mare. Se înțelege, că între astfel de împregiurări, legea prea ușor a putut fi ignorată. Tot așa de supărătoare este fapta ceealaltă, că dieta abia deschisă și un număr de creditori s'au și prezentat în cancelaria dietei, ca să pună secuestru judecătoresc pe diurnele deputaților.”

„Ceea ce privește partidele noiei case a deputaților, acești factori ai acțiunii parlamentare, casa cea nouă earăși prezentează câte o situațiune schimbată. Firesce, că partidul „liberal” sau mai bine „partidul guvernului” s'a susținut în prevalența sa numerică, însă tocmai în șirurile lui înfălănesci relativ foarte multe măriri politice necunoscute. Partidul guvernului are o forță de 230 voturi, fără de Croați, cari după toate verosimilitățile încă vor aparține partidului acestuia, prin care împregiurare crește la 270 voturi. Și fără de Croați partidul guvernului are față cu toate partidele și fracțiunile opoziționale o majoritate de peste 50 voturi; cu Croații se suie majoritatea aproape la 100. Ba dacă vom socoti și pe „sclabateci”, de cari sunt 10 și cari în cestiunile cele mai multe merg cu guvernul, d-l Tisza dispune de o majoritate mai mare de 100 de voturi.”

„În chipul acesta este domn deplin al situațiunii în parlament. Dominațiunea aceasta apare cu atât mai sigură, cu cât ministrul-preșident poate considera și trata majoritatea aceasta esențial deși creațiunea lui, fără de a se teme serios de vreo opozițiune și apoi pentru-că partidele opozițiunii, parte din cauza slăbiciunii lor numerice, parte în urma inferiorității lor politice, nu pot fi luate în serios. Astfel stând lucrurile, se înțelege că succesele precum totodată și responsabilitatea, vin a se atribui capului cabinetului și partidei sale. În fața acestui raport dintre partide, cu drept evănt, pentru ceea ce se întâmplă sau nu se întâmplă în legislativă, numai guvernul și majoritatea parlamentară, ce-i stă la dispozițiune, se poate face responsabilă.”

„Fapta aceasta e de însemnătate față cu problemele cele mai momentuoase anunțate în mesagiu și care dieta aceasta va avea să le deslege. Dintre aceste se află și cestiunea importantă și pentru sfere mai depărtate, privitoare la reînnoirea alianței vamale și comerciale cu Austria; în mesagiu s'a amintit alianța aceasta ca o faptă afară de ori ce îndoială, cu toate că e știut, că chiar și în sinul partidului guvernamental idea „teritorului vamal autom” are aderenții sei stăruitori. În majoritatea sa ministrul-preșident posedă așadar mijlocul de a nu se realiza acea presupunere sigură din mesagiu, privitoare la teritorul comun vamal și comercial.”

Articolul se ocupă apoi cu situațiunea cea nefavorabilă a partidelor din opozițiune, despre care dice, bună oară, despre opoziția moderată, că este partidul „talentelor”, fără suită, cari după-ce constau numai din 60 de indiviți, sunt „eine wahre Musterkarte” de vederi politice. Lângă conservatismul cu aer clerical se află socialismul aristocratic, liberalismul doctrinar, oportunismul comod, șovismul maghiar și germanismul transilvan săsesc. Toate direcțiunile aceste sunt lângă olaltă și se ferece de a se apuca principal de vreo cestiune, pentru-că îndată s'ar arăta divergențele, și distrugerea conglomeratului-partid s'ar da pe față. „Unitatea partidului acestuia este: opozițiunea față cu ministrul-preșident.

„... Mai contrarul se poate dice despre partidul celalat mai mare din opozițiune, despre „partidul independenților, și al acelor dela patru-deci și opt” (așa este titulatura cea mai nouă și ineptă a grupului acestuia). Punctul de mănecare al partidei, adică ținerea la tradițiunea dela 1848, are aici o basă considerabilă în păturile mai alese ale poporului maghiar dela țară și din orașele...”

Articolul numără 75 de membri ai acestui partid „cu cel puțin trei direcțiuni” politice. „Una din direcțiunile aceste năsuiesce a se face „aptă de guvern”; satulă de o opozițiune continuă și fără de prospecte și obosită de negațiunea neroditoare și de tigorala cea simțită, ar accepta pe lângă unele reserve „afurisitele” legi de transacțiune cu Austria dela 1867 și ar participa și la delegațiuni, însă tocmai direcțiunea aceasta a perdit la alegerile din urmă bărbății cei mai însemnați și mai de influență. „Opușii acestora”, continuă articolul, „sunt, veritabili dela patru-deci și opt, intrasigenții și credincioșii discipuli ai lui Kossuth, cari între Austria și Ungaria admit, cel mult, uniunea personală. În celelalte pretind „Ungaria perfect independentă și suverană.” Pătrundere și claritate politică cauți în deșert la acești fanatici; și programul lor de partid este o mustră de un amestec de probleme și proiecte politice incompatibile și nerealisabile, amestecate cu vr'o câteva intențiuni bune, privitoare la naționalitățile nemaghiare și cu vr'o câteva păreri raționale în cestiuni economice și sociale.

La aceste, ca a treia direcțiune, se adaugă antisemitismul, care lucră ca apa cea tare soluționând și care în sesiunea premergătoare a disolvat partidul acesta în atomele sale. Acestui amestec antisemitic nici la revisiunea din urmă a programului de partid nu s'au putut opune nici „independenții”, nici cei dela „patru-deci și opt”; ba de multe ori au trebuit să sufere antisemiți declarați în sinul lor.”

„Nimenia nu se bucură mai mult de acest par în carnea „independenților”, ca adevăratul „club al antisemiților”, care astăzi numără 21 de bărbați, de altminteră 25 pe față și ne-numărați în ascuns în casa deputaților pe cum am indigat cu ocaziunea întâmplărilor de mai sus, când cu alegerea biroului. Ce vor antisemiții acestia? nu se poate spune cu una, cu două. Ne mărginim de astădată la indicarea, că și în mijlocul lor sunt două curenturi. Unul stăruiesce pe lângă parola cunoscută: „Afară cu Jidovii!” Jidovii trebuie sau dați afară din țară, s'au de clarați de privați de drept. Tendenții aceste brute și violente i stă în potrivă ceealaltă direcțiune antisemitică de a pune pedeci „spiritul jidovesc” prin reforme în legile agrare și de industrie, în economia poporală și în societate. Cei dintâiu consideră „cestiunea jidovească” de cestiune de putere, resp. de forță confesională sau națională, cesti din urmă o consideră de problemă cu deosebire economică și socială-politică. Care curent va obține superioritatea, încă nu se știe. Antisemiții se deosebesc de ocamdată și prin aceea, că o parte recunoaște legile de tranacțiune dela 1867, ear ceealaltă simpatisează cu cei dela 1848.”

După-ce articolul amintesc într-un mod fugitiv și neînsemnat și de „grămădișoara” naționalilor, revine asupra iocanei dietei spunând, cum știe dl Tisza ține disciplină în partida sa și cum știe închide chiar și amândoi ochii, dacă se întâmplă ca unul din amicii sei să mai facă câte ceva ce nu se ține de disciplina partidului. Clasa socială, care e reprezentată cu preponderanță în dietă, este, pe lângă toată pretinsa „democratizare” a societății din Ungaria, ceea a așa numitei „gentry”. „Examinând cineva legile dela 1867 încoace, se va convinge numai decât, că toată politica internă este îndreptată într'acolo, ca să se susțină această gentry. În interesul acesteia toată poporațiunea ceealaltă este supusă la contribuțiune. Pe lângă elementele aceste se mai vede în câțva și clerul. Cetățeniimea este foarte puțin reprezentată, ceilalți deputați sunt din nobilime. . . . Terănimia lipsește din dieta Ungariei cu totul.”

„Cari vor fi prestațiunile acestei diete nouă? Astăzi aceasta încă nu se poate ști. Am vădăm deja de multeori, că dietele, care cu cea mai mare pompă s'au anunțat ca „diete reformatoare”, s'au sfârșit cu un șir lung de bilete albe (Nieten) legislative. Până una altă avem se ne așteptăm la două săptămâni desbateri de adrese, pentru-că un potop de vorbiri se va vârsa asupra celor cinci adrese puse în perspectivă. Nu numai partida guvernamentală va propune un proiect de adresă, ci și partidele cele două din opozițiune, ear antisemiții vor să deuteze chiar cu două proiecte. Poate că în cele din urmă vin și „naționali” cu vr'o câteva proiecte de adresă — ce ocaziune atrăgătoare la expectorațiuni neînfrânate sub scutul imunității! Cu ocaziunea acestor desbateri partidele își vor cerca puterile; proba aceasta de puteri însă va da și o garanță, că dieta aceasta va aduce țerii legi salutare și reforme dorite, sîntem aplecați a ne îndoi. Sporul de cuvinte obișnuit aici în țeară și lupta cea înfocată în vorbe, este departe de a dovedi putere capabilă de prestat, energie plină de caracter și perseveranță în iubirea de muncă.”

*) Articolul e scris în Pesta.

Red.

Foița „Tribunei”.

Fabule. *)

Vulpea și Corbul.

Corbul sbura adeseori la altarele Țeilor, lua câte o bucată de carne adusă spre jertfă, și nimeni nu-l împedea, socotindu-l toți de o pasăre care prorocesc cele viitoare. Vădând aceasta, vulpea a cugetat în sine: a-și voi să știu, dacă corbului îi este iertat a lua de pe altare carnea, pentru-că e proroc? Sau e socotit de proroc, pentru-că, neîntrebând pre nimeni, duce și mănâncă carnea sfințită.

Învățătura morală.

Traducând această fabulă a lui Lessing, mi-a venit în minte ceva curios, ce mi s'a întâmplat în Dalmația. Când m'am întors din Asia cea mică și din Grecia, întâiu pentru-că rămă-

sesem fără nici un crucer, am venit în Dalmația ca să învăț undeva copii și să câștig ceva; a doua pentru-ca se am timp, mai înainte de a începe alteceva, ca să mă întăresc mai bine în prea frumoasa limbă elenă. Am ales un loc muntos, încungiurat de văi foarte frumoase și late, cu totul acomodat pentru cetirea lui Omer și Isiod. Locul acesta s'a numit Plavno. Aci m'am așezat și am adunat destui copilași.

Într-o zi de sârbătoare, neținând prelegere, vara, ședeam cu consoțul meu cel prea iubit, Popa Dănilă Morăileanul, sub un stejar la răcoare și ascultam, — curgând multe lacrimi din ochii mei, — trista poveste despre credinciosul, dar nenorocosul amor al seu, care la atâtea des-nădejduire l'a adus, încât s'a călugărit și a părăsit patria sa Coreyra.

Eată că ne vine un preot necunoscut călare; descălecă, ne salută, ia nisce desagi plini de pe șea, dă calului drumul la pășunea din vale, se așează lângă noi și începe a-mi vorbi:

Iubite frate dascăle, noi încă nu ne cunoaștem, dar oamenii cei buni ușor fac cuno-

știță; curând, dacă va da Dău, ne vom cunoaște și mai bine, căci sîntem vecini. Eată satul meu după căpătina aceea de munte, care stă drept în preajma nasului nostru și după pădurea cu stejari, care s'a întins preste ea; eu sînt popa Mauc, ear satul meu se numește Oson.

Ți-am adus în desagi două măsurile de grâu curat ca aurul o oca de unt și un caș; vei ierta; aceasta e puțin, dar va fi mai mult, dacă va da Dău. Și te rog, s'e-mi vini Duminecă și se spui sâtenilor mei o predică sănătoasă și vrednică, și când vei avea timp s'e-mi scrii ceva frumos, ca să le vorbesc și eu din când în când câte ceva oamenilor mei, căci ascultă cu bucurie, când li se grăsece ceva bine.

Îi mulțumesc eu pentru dar și promit a face și una și alta, ce poftesc de la mine. După aceste am vorbit despre unele și altele și între aceste îmi pune o întrebare minunată, grăind:

Spune-mi, te rog, pentru-ce ne dic nouă popilor: sante părinte? Ni se dă sfinția aceasta de odată cu popia, sau că trebuie să fim, fără de toată gluma sfinți.

Am tresărit la astfel de întrebare și i-am dis:

Pentru-ce întrebă așa ceva? Dacă e cea dintâiu — a răspuns — fie în ciasul cel bun; ear dacă e a doua, în trei sute de ciasuri rele, aceasta se știe bine: eu atâtea lucru am pe cap, cât nici nu-mi vine în minte sfințenia. Alții au fost aci și alții, apoi nu s'au putut sfinți, necum popa Mauc.

Atunci i-am răspuns eu, după modul cugetării mele de atunci, că fiind preoția darul Duhului sfânt și chemare spirituală, cine are aceasta, acela e sfânt. Acum însă așa i-aș răspunde: că preoția, întocmai ca și celelalte dignități militare și civile, neîncungiurat recere unele servicii și datorințe, și cine nu le împlinesce, nu numai nu e de a se numi sfințe părinte, ci ar trebui lipsit de acea chemare; ear cel ce le împlinesce precum se cuvine, acela e adevărat sfânt părinte și vrednic de înaltă stimă, purtând grije despre aceea ce este mai sfânt în neamul omenesc, adică: de bunele moravuri, comuna iubire, pace, neprihănia și curățenia cugetului.

*) Vezi n-rul 139.

Cestiunea reuniunilor preoțesci.

Este o convențiune stabilită definitiv în jiaristica modernă, că articolele semnate nu angajează redacțiunea jiarului ce le publică: semnătură, fie chiar și numai prin o inițială, e semnul convențional, că redacțiunea nu se pronunță ea însăși în cestiune, nu intră în discuțiune asupra ei.

Preoții din tractul Sibiului au hotărât să înființeze o reuniune. Într'un șir de articole publicate de „Telegraful român“, vorbindu-se despre acest proiect de reuniune, se face amintire despre spiritul ce predomină între preoți astfel, încât aceștia se simt atinși. Mai mulți dintre dînșii vin la noi și stăruie să susținem cauza reuniunii. Le declarăm, că, deși înțelegem foloasele reuniunilor preoțesci, pentru noi, ca redacțiune, cauza reuniunii nu e destul de importantă, ca să intrăm în discuțiune asupra ei, și că în deosebi cu „Telegraful român“ nu credem de cuviință a intra în discuțiuni asupra ei.

După stăruințe mai îndelungate publicăm apoi în nr. 109 o întimpinare la cele cuprinse în „Telegraful român“, și lăsăm de desubtul acestei întimpinări cuvintele „Mai mulți preoți din tract“, pentru-ca să se știe, că această întimpinare nu vine din partea noastră, că cearta dintre „Telegraful român“ și preoțimea din tractul Sibiului nu ne privește, ci ne mărginim a le da preoților loc în coloanele „Tribunei“, ca să se apere așa cum știu și cred ei de cuviință.

„Telegraful român“ voiesce însă să ne angajeze și pe noi în această ceartă, și vine să spună, că întimpinarea e făcută de noi, în redacțiune, și că cuvintele „mai mulți preoți din tract“, sînt o minciună, o mistificare, o apucătură de șarlatani, ba provoacă pe preoțimea din tract să ne dea de gol, declarând, că întimpinarea s'a făcut fără de știrea ei.

La această provocare 27 de preoți ne dau declarațiunea publicată în „Tribuna“, prin care recunosc, că unii dintre ei, după însărcinarea primită de la ceilalți, au făcut acea întimpinare.

Prin aceasta cestiunea între noi și „Telegraful român“ ar trebui să fie terminată. Rămâne numai ca „Telegraful român“ să ne dea satisfacțiunea de a recunoaște, că în adevăr noi nu ne-am pronunțat nici pro, nici contra, în cestiunea reuniunii preoțesci și că ni s'a făcut o nedreptate, când s'a insinuat, că noi am făcut întimpinarea.

Am cerut această satisfacțiune nu pentru noi personal, ci pentru decorul opiniei publice române și în numele grupului de oameni, care întemeiind „Tribuna“, a luat angajamentul de a stabili un curent de reciprocă cruțare în viața noastră publică.

Dar' am cerut satisfacțiunea și pentru-ca să ne lămurim asupra pozițiunii ce trebuie să ocupăm.

Scim prea bine, că actuala redacțiune a „Telegrafului român“ nu poate nici să dea, nici să refuze vreo satisfacțiune; ea nu însemnează nimic, e lipsită de ori-și-ce independență și, prin urmare, de ori-și-ce răspundere. Din ziua, în care Părintele Nicolae Cristea a fost silit a se retrage dela „Telegraful român“, pentru-ca prin retragerea sa să pună capăt unui regretabil șir de conflicte, din acea zi răspunderea pentru tot ceea ce se face în „Telegraful român“ cade asupra Înalț Preasfinției Sale Părintelui Metropolit, care a cerut și primit satisfacția retragerii Părintelui Cristea chiar cu călcarea testamentului făcut de întru fericire pomenitul fondator.

Am cerut dar satisfacțiunea, pentru-ca să se știe, dacă din îngăduința prea mare ori din porunca Părintelui Metropolit se fac cele ce se fac în „Telegraful român“.

Atitudinea rezervată și cruțătoare, pe care a observat-o „Tribuna“ față cu deosebitele fracțiuni dela noi și în deosebi față cu Părintele Metropolit, nu putea să aibă alt punct de plecare decât dorința de a pregăti încetul cu încetul apropierea celor depărtați și consolidarea tuturor, dacă această consolidare e cu putință.

Acum ni s'a dat ocaziune să ne încredințăm, dacă o voiesce ori nu și Părintele Metropolit această apropiere, cel puțin după satisfacția ce-i s'a dat, dacă dorește pacea, ori a stăruit să dispună de „Telegraful român“ pentru-ca să poată purta lupta după placul său.

Precum se vede, durere, Înalț Preasfinția Sa voiesce lupta.

Drept răspuns la cererea noastră de satisfacțiune „Telegraful român“ dela 4 l. c. publică

un lung articol, care se termină cu următoarele cuvinte:

„Preoțimea din tractul Sibiului vine și declară în „Tribuna“, că calumniile la adresa „Telegrafului român“ s'au scris din partea mai multora dintre preoți după însărcinarea primită dela ei.

„Naivi trebuie să fie moșnegii dela „Tribuna“, dacă cred, că cu chipul acesta au ajutat cauzei. Tocmai prin aceste 27 de subscrieri documentăm noi, că am fost calumniați în jiarul „Tribuna“, că moșnegii dela „Tribuna“ atât de importantă au ținut și țin această calumnie, încât n'au publicat și nu publică din cuvânt în cuvânt cele scrise de noi cu privire la reuniunile preoțesci. Pe baza celor 27 de subscrieri susținem, că „Tribuna“ ne-a calumniat, s'a declarat solidară cu blasfemiile din acel articol, și astăzi cu un cinism ne mai pomenit vine și se plânge, că ea este cea calumniată.

„Naivi trebuie să mai fie și oamenii, cari au însemnat asemenea escamoterie, ca și cea cu subscrierile preoțimei. Preoții din tractul Sibiului începând dela Părintele Baca până la Părintele Țintea din Turnișor nici habar nu au despre cele scrise prin „Tribuna“ la adresa noastră. Și aceasta pentru cuvântul, că judecata ei nu se ridică până la atâtea, altcum n'ar subscrie asemenea lucruri. Ca și tot atâtea automate, preoții au fost puși în lucrare, și acele subscrieri au valoarea unor subscrieri de automate. Mașina s'a pus în lucrare și colegii dela „Tribuna“ nu se vor supăra, dacă-i vom absolve dela responsabilitatea pentru produsul eșit din asemenea mașină.

„Am fost calumniați în coloanele jiarului „Tribuna“, am fost insultați în mod mișelesc, și în cele din urmă „Tribuna“ simțindu-se insultată, cantă după formula de satisfacțiune.

„Să-i-o dăm noi. Stăruim să se formeze pretutindena reuniuni preoțesci și apoi publicați subscrieri de automate“.

Dacă Înalț Preasfinția Sa Părintele Metropolit aprobă, dacă permite acest ton, dacă nu se simte insultat prin aceste cuvinte publicate în coloanele „Telegrafului român“, de care acum dispune fără de nici o împedecare, atunci ni-e greu nouă, că sîntem jiařiști români, și acum publicul de sigur ne va aproba și nu ne va bănuși de convență, dacă pe viitor vom ignora chiar mai mult ca în trecut tot ceea ce se face în „Telegraful român“ și vom refuza ori și ce răspuns, ori și ce întimpinare la cele cuprinse în el.

E bine să scim, că Părintele Metropolit vrea luptă; o vom primi-o în tot cazul însă nu în cestiunea reuniunilor, nici în alte asemenea cestiuni fără de importanță generală, ci atunci, când vor fi marile interese ale națiunii în joc, nu când o voiesce, ci când ne vom simți datori a o începe și purta

Deocamdată mergem mai departe pe calea noastră, dar' mergem cu pas mai sigur și mai bine orientați, căci scim unde sînt oamenii, care nu vor cu nici un preț să se întâlnească cu noi pe aceea-și cale, decât poate spre a ne opri în loc.

Cronică.

Bat. I din reg. inf. 51 se va reîntoarce în 31 l. c. n. din Bosnia la Cluj. Acest batalion a staționat în Bosnia patru ani. Reprezentanța orașului Cluj face dispozițiuni pentru o primire cordială a ostașilor.

*

De lîngă Seliște ni se scrie despre o maltractare a lui I. Drăgan din Galeș prin notarul comunal de acolo. Dacă acele „bătăi grozave“ s'au comis în adevăr, apoi se poate aștepta dela actualul domn pretor al Seliștei, satisfacție deplină pentru maltractatul. Altcum se apelează în scrisoarea adresată nouă și la simțul de dreptate al vice-comitetului din acest comitat.

*

O lămurire. Vorbind în numărul 130 despre zelul ce desvoltă Părintele canonic August Lăuran pentru propagarea limbii maghiare în seminarul român dela Oradea-mare, am ajuns la concluziunea, că opinia publică a Românilor oradani e în cele din urmă și ea răspunzătoare pentru ceea ce se face în seminarul dela Oradea-mare.

Drept argument am amintit apoi un cas analog din Arad.

Părintele protosinel Goldiș e profesor de limba română și de religie la liceul din Arad. *Ni se spune*, că acum doi trei ani începuse a preda religia în limba maghiară. Cum i-a fi venit această idee, nu scim. Destul că le-a părut chiar și școlărilor un lucru foarte curios, să primească chiar dela profesorul de limba română în limba maghiară învățăturile legii ortodoxe. S'a produs dar atât între școlari, cât și în opinia publică a Aradaniilor un curent, care l'a făcut pe Părintele Goldiș să renunțe de a mai preda religia în limba maghiară.

„Ni s'a spus“, că așa s'au petrecut lucrurile în Arad. „Biserica și Școala“, o foaie din Arad, care poate să fie mai bine informată decât noi, pretinde, că nu am fost bine informați.

„Această notiță—dicea, că a surprins foarte mult publicul din Arad, de oare-ce aici nu este nici macar un sufer de om, carele să aibă cunoștința de casul, despre carele vorbese „Tribuna“. D-l Goldiș propune însă religiei la liceu din încredințarea bisericești, și ca profesor de religie primește pentru acest serviciu și o remunerațiune dela biserică. De aceea pentru orientarea bisericești ne simțim îndemnați a ruga pe onorabila redacțiune dela „Tribuna“, ca să ne arate, când a început d-l Goldiș a preda în limba maghiară învățăturile legii ortodoxe...“

Citind aceste, ne-am adresat la acela, care ni-a dat informațiunea și am cerut să ne dea lămuriri, ca să putem rectifica știrea adusă de noi.

Am primit răspunsul, că acum patru ani, la începutul anului școlar 1880/81 în deosebi în prima clasă pedagogică dela liceu în adevăr Părintele Goldiș a predat religia în limba maghiară.

„Cum îi va fi venit această idee, nu scim“. Scim însă, că din propriul seu îndemn n'a putut-o face, și că numai spriginul, pe care-l avea din partea opiniei publice române aradane, putea să-l facă să se încumete a continua mai departe în limba română.

Și în acest punct nu primim nici un fel de rectificări.

Sîntem convinși, că nici Părintele canonic Lăuran nu din propriul seu îndemn face ceea ce face în seminarul din Oradea-mare: e treaba Românilor oradani să-l spriginească, pentru ca să poată face altfel, după părerea noastră mai bine.

*

Știrea, că și Cechii vor pretinde bancă separată se confirmă. Jiarul „Pesti Napló“ primește dela un corespondent al seu din Viena următoarele: „Pertractările în privința reînnoirii pactului relativ la bancă de astădată vor posedea o mare însemnătate politică. Cechii aspirează la crearea unei secțiuni de bancă independentă“. Polonii din Galiția încă voiesc să facă o asemenea pretensiune. Ținuta ce va ocupa-o guvernul din Viena față de aceste pretensiuni, încă nu e cunoscută. Împlinirea acestor pretensiuni ar duce sigur la federalism. În Viena se crede că guvernul Ungariei va respinge pretensiunile naționalităților în cestiunea bancei.

*

Fortificarea Bucureștilor. Lucrările de fortificare a capitalei României continuă. Se vor zidi 19 forturi în depărtare de câte 3—4 chilom. unul de altul și 9—13 chilom. depărtate de oraș. Fondurile vor fi legate prin o linie de cale ferată. Patru forturi trebuie să fie terminate încă estimp; la două se și lucrează și îndată după terminarea acestora se vor începe și celelalte două. Lucrările se serviresc prin întreprindători privați și prin trupele de geniu.

*

Teatru maghiar din Sibiu. Măne, Sămbătă, se va da perultima reprezentațiune, în beneficiu dsoarei Emma Várady, una dintre piesele lui Victor Hugo, „Paradisul de notre-dame“.

Din

Biblioteca populară a „Tribunei“ au apărut până acuma:

- Nr. 1. Pădureanca. Novelă de Ioan Slavici. 12 coale tip. broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.
- Nr. 3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.
- Nr. 4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vîndătorilor se dă rabatul cuvenit.

Lista obiectelor dăruite pentru loteria în folosul școalei de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu.

(Continuare.)

653. George Bratu, 1 burduf de brînză.
654. Anuța G. Bratu, 1 traistă de lână.
655. Ana I. Prica, 1 traistă necusută.
656. D-na Maria Arsene, 6 servete.
657. Dsoara Mariți Arsene, 1 tavă de lână pentru lampă.
658. D-na Ioana Rebeaga, pănură pentru o păreche de desagi, 1 ștergar, 1 traistă.
659. Catarina Hanzu, 1 ștergar, 1 merindeață.
660. D-na Ida Simon, 1 etager de părete din mosaic de pădure.
661. D-nul Johann Simon, 1 pele de căprior prelucrată.
662. D-l Ioan Manta, 1 dicționar pentru Homer.
663. D-l Nicolae Hențiu, notar, 1 pele de urs lucrată ca covor.
664. D-na Wilhelmina Benkner, 2 ștergare mari, industrie de casă.
665. D-na Iulia Rotariu, colectantă, 1 cursor pentru masă cu broderii naționale, 1 umbrar de lampă, 1 ținător pentru batiste.
666. D-na Maly Etelka, 1 pânzătură fină de masă lucrată cu mîna.
667. D-na Paulina Vlahovits, dentele pentru 3 fețe de perini.
668. D-na Anetta Adam, 1 ținător de perii brodat, 1 ținător de orologiu.
669. D-l Emanuel Ungurean, avocat, 1 ținător de ștergare, 1 casetă de juvaree.

670. D-l Meletiu Dregheciu, protopresbiter, 1 necesar de scris, 1 portmonait pentru bilete.

671. D-na Persida Radnanțiu, 1 serviț din porcelan pentru cafea à 6 persoane.

672. D-na Maria Cermenea, 1 naie chineză, obiect decorativ sculptat din os.

673. Dsoara Ecaterina Bogdan, 1 necesar de cusut de peluche.

674. Dsoara Persida Rezsép, 1 ținător de orologiu, 1 ținătoare pentru servete, 1 ținător de chibrite.

675. Dsoara Rosalia Sablier, 1 ținător de orologiu.

676. Dsoara Ecaterina Iorgovan, 1 ținător de orologiu de catifea brodat, 1 guler pentru copile.

677. Dsoara Lucreția Iorgovan, 1 tăviță pentru bilete, 1 ținător de perii.

678. Dna Sofia Schichtling, 1 tașcă de lucru.

679. Dna Aloisia Lillin, 1 servet pentru poame brodat.

680. Dna Menezzer, 1 acoperitor de tavă.

681. Un necunoscut, 1 corfiță de lucru.

682. Un anonim, 1 păreche pantofi cusuți cu mătasă.

683. Dsoara Sofia Cernic, 1 față de perină brodată.

684. Dna Rosalia May, 1 lucru început.

685. Dna Jenni, 1 lucru început.

686. Dna Reghina Schaffer, 1 traistă de toaletă pentru drum.

687. Dna Laura Potyondy, 1 chemizot femeiesc, 1 perină de ace. (Va urma).

Posta redacțiunii.

D-na Z. R. Făgăraș. Pentru „Colecțiunea de arii populare române“ Vă rugăm a Vă adresa dlui Vulpian, București, strada Șelar 1.

Posta ultimă.

Paris, 16 Octomvrie n. Armata chineză e distrusă total; a lăsat pre câmpul de bătaie un număr mare de morți, răniți și munițiune însemnată. Generalissimul și mai mulți mandarini au căzut morți.

Liverpool, 16 Octomvrie n. Ieri seară a fost arestat la sosirea vaporului de pasageri din Filadelfia un pasager magiar. Au aflat la el 1½ punct de dinamit.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Timișoara, 17 Octomvrie n. Mai mulți capitaliști români intenționează a înființa aici o bancă populară română spre scopul ridicării intereselor micilor proprietari români. Capitalul este de o jumătate de milion. Începutul activității e fixat pe mijlocul lui Noemvrie.

Budapesta, 17 Octomvrie n. Episcopului romano-catolic din Sătmăr Laurențiu Schlauch i s'a conferit ordinul Coroanei de fer clasa I.

Careii-mari, 17 Octomvrie n. Contele Stefan Károly și soția sa sosesc pe la începutul lui Noemvrie în Laxenburg ca oaspeți ai principelui de coroană.

Conservarea dinților și scutirea lor în contra relelor și boalelor multe, la care ei înaintea tuturor celorlalte părți ale trupului sînt expuși, ar trebui să fie cu drept obiectul celei mai mari atențiuni și îngrijiri. Durere însă la generația noastră toamă dinții și părți de ale gurii adeseori nu se află în starea normală de tărie și de sănătate, pe care le admirăm la popoarele naturii, pe care le învidiăm pentru acea. Am merge prea departe, dacă am discuta mai de aproape cauzele variate ale acestor boale de dinți și de gură, deoarece știrile acestea au numai scopul de a îndrepta la un preservativ, ce după experiențe multe e apt, a împiedica boalele numite și a da gurii și organelor sale frescheță și sănătate. De ani încoace adevărat **Apa Anatherină de gură** a medicului-dentist c. r. de curte a d-lui **Dr. I. G. Popp** în Viena, oraș, Bognergasse Nr. 2, a dovedit prin efectele sale, că este chiar și pentru cele mai gingase părți ale gurii un mijloc peccat de nestrictioase pe atât de efectiv, de a le scăpa de stări bolnăvicioase. Dureri de dinți de ori ce soiu, dinți atacați, peatră de dinți, caries și scorbut, precum și inflamațiuni în gură află în **Apa Anatherină de gură** un contrar, care prin us neconținut nu numai le învinge sigur și fără durere, ci și scutesce starea acuma cîștigată de sănătate în contra tuturor influențelor stricicioase, susținându-o pentru durată și întărindu-o ca mijloc de curățire. Se recomandă deci atențiunei tuturor acest mijloc, care odată aplicat trebuie să cîștige renumelui seu mereu adoratori noi.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcnar**

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
dela 16 Octomvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — până —	76—81 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.60 până 8.10, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.50 până 8.—, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.50 până 8.—, (de Bacskai) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.25 până 7.75.
Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.75 până 7.—	
Orz (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.10 până 6.45; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 6.75 până 9.60.	
Ovăs (ungurec) 37—40 Kilo fl. 5.80 până 6.20.	
Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.35 până 6.40; de alt soi fl. 6.30 până 6.35.	
Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—	
Mălaiu (ungurec): fl. 6.20 până 6.50.	
Timpul de furnizare.	
Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.26 până 8.27 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.68 până 7.69.	
Săcara (primăvară) 69 ¹ / ₁₀ Kilo fl. 5.73 până 5.75.	
Cucuruz (Maiu—Iunie) fl. 5.70 până 5.71.	
Rapița (August—Septembrie) fl. 11.75 până 12.75.	
Spirit (brut) 100 L. fl. 28.25 până 29.25.	

Bursa de Viena

din 16 Octomvrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6%	123.05
" " " 4%	93.15
" " hârtie " 5%	88.75
Împrumutul căilor ferate ung.	142.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.65
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	119.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.75
Bonuri rurale ung.	100.50
" " " cu cl. de sortare	99.50
" " " bănețene-timșene	99.75
" " " cu cl. de sortare	99.25
" " " transilvane	99.75
" " " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.25
Împrumut cu premiu ung.	114.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.75
Rentă de hârtie austriacă	80.90
" " argint austriacă	82.—
" " aur austriacă	103.10
Losurile austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
" " de credit ung.	287.—
" " " austr.	285.60
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.78
Napoleon-d'ori	9.69
Mărci 100 imp. germane	59.80
Londra 10 Livres sterline	122.15

Bursa de Budapesta

din 16 Octomvrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6%	123.—
" " " 4%	93.05
" " hârtie " 5%	88.70
Împrumutul căilor ferate ung.	142.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.—
Bonuri rurale ung.	100.75
" " " cu cl. de sortare	100.—
" " " bănețene-timșene	100.—
" " " cu cl. de sortare	99.25
" " " transilvane	100.—
" " " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.25
Împrumut cu premiu ung.	114.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.25
Rentă de hârtie austriacă	80.85
" " argint austriacă	81.—
" " aur austriacă	103.—
Losurile austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	858.—
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	285.50
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina”	101.50
Galbeni împărătești	5.76
Napoleon-d'ori	9.69 ¹ / ₂
Mărci 100 imp. germane	59.85
Londra 10 Livres sterline	122.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Octomvrie st. n. 1884.

Renta amort. (5% ¹ / ₂)	Cump. 93.—	vënd. —
" Rur. conv. (6% ¹ / ₂)	104.30	" 104.30
Act. de asig. Dacia-Rom.	367.—	" 371 ¹ / ₂
Impr. oraș. București	—	" —
Banca națională a României	1410.—	" 1420.—
Credit mob. rom.	204 ¹ / ₂	" 207.—
Act. de asig. Naționala	241.—	" 244.—
Scrisuri fonciare urbane (5% ¹ / ₂)	91.50	" 87.50
Societ. const.	282 ¹ / ₂	" 283 ¹ / ₂
Schimb 4 luni	—	" —
Aur	6.05	" —

Nr. 321/1884.

[98] 1—2

Neputându-se da în întreprindere zidirea scoalei de fete a Asociațiunei transilvane pe basa licitații publice scrise cu termenul până la 25 Septemvrie a. e., se scrie prin aceasta un nou

Concurs

pentru prezentarea unui plan de edificiu de școală de fete pe terenul din curtea casei Nr. 8 Josefstadt, strada Morei, însoțit de

un ofert pentru întreprinderea executării edificiului proiectat. Proiectul dimpreună cu ofertul, primite fiind de comitetul Asociațiunei, îndreptățesc și obligă pe proiectantul oferent a executa edificiul proiectat de dînsul.

Planul și ofertele, nesubscrise, au a fi predate în 30 Noemvrie st. n. la posta din Sibiu pe adresa comitetului Asociațiunei transilvane însoțite de o cuvertă sigilată, care în internul seu va cuprinde numele oferentului, ear în afară va fi provădută cu un motto, care va fi însemnat și pe plan și pe ofert.

Suma pașală maximală cerută pentru executarea edificiului se nu treacă peste 56.000 fl. v. a.

Condițiunile mai de aproape se pot primi dela comitetul Asociațiunei, dimpreună cu cotele trebuincioase și ofertul are a declara în ofert, că a cetit toate condițiunile, le-a înțeles și le-a acceptat.

Oferenții, ale căror planuri și oferte nu se vor fi primit, nu au dreptul a face pretenșiune de onorar.

Sibiu, în 10 Octomvrie 1884.

Comitetul „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“.

Iacob Bologa,
v.-pres.

Dr. D. P. Barcianu,
secretar.

Bune perii
oferă
cu prețuri moderate
W. A. Schmidt,
perier,

2 [95] Sibiu, ulița faurului Nr. 9.

Prețuri-curente franco și gratis.

2000 din cei mai renumiți medici ai Europei prescriu și recomandă mijloacele pentru dinți ale Dr. POPP

ca cele mai bune ce există pentru gură și dinți. Încercată timp de 36 ani.

APA DE GURĂ ȘI DINȚI ANATHERINĂ

a d-rului I. G. POPP medicul-dentist al Curții c. r. Viena 1, Bognergasse Nr. 2, liniștesc durerea de dinți, vindecă gingiile bolnave, păstrează și curăță dinții, face să dispară mirosul urt, înlesnește creșterea dinților la copii cei mici, servește drept preserativ contra diferitei, este neapărată la întrebuințarea apelor minerale, în sticle de 1 fl. 40 cr., 1 fl. și 50 cr.

Praf de dinți veg. face dinți alb strălucitori, fără a-i ataca, în cutiute de 63 cr.

Pastă de dinți Anatherină în doze de sticle de 1 fl. 22 cr., mijloc probat pentru curățirea dinților.

Pastă de dinți aromatică. Dinți strălucitori de albeață după o scurtă întrebuințare. Dinți (naturali sau artificiali) sunt conservați și durerile de dinți sunt împedecate, bucată 35 cr.

Plumb de dinți, mijloc practic, cel mai sigur pentru a-și plumbui însuși dinții deșerti; cutia 2 fl. 10 cr.

Săpun de plante, introdus de 18 ani cu cel mai mare folos contra erupțiunilor cutanee de orice soi mai cu seamă contra mănăririi pielii, impletituri, grinzi, mătreață în cap și barbă, bătăături de ger, sudori la picioare și rii. Prețul 30 cr.

Sunt oprite contrafacerile, la care își iau refugiu unii fabricanți însușindu-și însemnări de firmă, ce se cam aproprie de a mea, și făcându-și produsele după înfățișare foarte asemănătoare cu ale mele. La cumpărarea fiecărui obiect este a se lua firma în deosebită băgare de seamă.

Mai mulți falsificatori și vândători din Viena și Innsbruck de curând au fost judecați la amende considerabile.

Depozite se află în Sibiu la d-nii C. Maller, farmac.; A. Teutsch, farmac.; W. F. Morscher, farmac.; F. A. Reissenberger, piața mică; S. Stengel, neguțitori; în Vințul de jos la d-nii A. Hanzeros, farmac.; în Chortan la d-nii W. Unberath, farmac.; în Blaj la d-nii C. Schieszl, farmac.; în Borgo-Frunda la d-nii A. Wachsmann, farmac.; în Orăștia la d-nii J. Graffius și la d-nii L. Bánfalvy, în D. S. Martin la d-nii A. Weber, farmac.; în Cincu-Mare la d-nii Fr. Binder, farmac.; în Căstălia la d-nii G. Binder, farmac.; în Alba-Iulia la d-nii J. Fröhlich și la d-nii S. Mihelyos, farmac.; în Ezer la d-nii W. H. Jekelius, Ad. Kugler, Joh. Gooss, Jul. Hornung, C. Schuster, farmac.; în Nocrich la d-nii C. Gross, farmac.; în Feldicara la d-nii F. Folberth, farmac.; în Mădăria la d-nii A. Hintz, Dr. F. Folberth, farmac.; în Sobogul-Băscoc la d-nii J. C. Reinhardt și J. L. Binder, farmac.; în Căstălia la d-nii E. Wolff, farmac.; în Parăd la d-nii A. Weber, farmac.; în Bodlean la d-nii M. Szentgyörgyi, farmac.; în Mărcuș la d-nii F. Schimert, farmac.; în Făgăraș la d-nii J. Hermann și F. Steinberg, farmac.; în Sibiu la d-nii J. B. Teutsch și J. B. Missetbacher și, neguțitori; în Căstălia la d-nii Reimer, farmac.; în Făgăraș la d-nii Keszler, farmac.; în Corvama la d-nii A. Binder, farmac.; în Căstălia la d-nii A. Konez, farmac.; în Sin-Georgiu la d-nii P. Ötves, farmac.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren scolarizat	Tren omnibus		Tren scolarizat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane			
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	București	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Copșa mică	11.10	2.20	6.41	3.20			
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Predeal	1.09	—	—	9.50	Budapesta	8.00	6.55	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Șeica mare	11.40	2.56	7.11	3.50			
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.14	12.28	Vințul de jos	4.04	11.09		Loamneș	12.23	3.45	7.54	4.33			
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09		2.06	—	—	10.50	Arad	3.35	5.30	Șibot	4.35	11.43		Ocna	12.57	4.25	8.25	5.04			
Oradia mare	4.11	5.13	3.20		Brașov	2.16	6.30	5.45			4.00	6.20	Orăștia	5.02	12.13		Sibiu	1.20	4.51	8.48	5.27			
	4.21	9.37	3.25			2.44	7.09	6.28		Glogovaț	4.16	6.39	Simeria (Piski)	5.44	1.22		Sibiu—Copșa mică							
Vărad-Velenceze	4.29	9.45	—		Feldioara	3.03	7.41	7.07		Gyorok	4.47	7.19	Deva	6.05	1.48		Sibiu	8.10	11.10	4.00	10.00			
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—		Apatia	3.18	8.09	7.42		Pauliș	5.02	7.39	Braniica	6.34	2.21		Ocna	8.35	11.38	4.26	10.25			
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56		Agostonfalva	3.51	8.53	8.51		Radna-Lipova	5.25	8.11	Ilia	7.01	2.54		Loamneș	9.13	12.16	5.04	11.00			
Rév	5.46	11.41	4.31		Homorod	4.51	10.18	10.52		Conop	5.57	8.49	Gurasada	7.15	3.09		Șeica mare	9.43	12.52	5.34	11.30			
Bratca	6.09	12.15	—		Hașfaleu	5.11	10.55	11.56		Bérvova	6.18	9.18	Soborșin	7.49	3.48		Copșa mică	10.08	1.23	5.59	11.55			
Bucia	6.27	12.48	—		Sighișoara	5.39	11.36	12.43		Soborșin	7.11	10.27	Bérvova	8.32	4.37		Cucerdea—Oșorheiu							
Ciucia	6.52	1.48	5.28		Elisabetopole	6.00	12.11	1.23		Zam	7.48	11.18	Conop	9.19	5.30		Cucerdea	9.36	6.10	8.35	3.55			
Huiedin	7.32	3.21	6.01		Mediaș	6.29	12.35	2.07		Gurasada	8.22	11.57	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Cheța	10.07	6.41	9.06	4.26			
Stana	7.51	3.54	—		Copșa mică	—	12.54	2.27		Ilia	8.40	12.27	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Ludoș	10.29	7.07	9.28	4.49			
Aghiriș	8.12	4.34	—		Micăsasa	7.02	1.29	3.06		Braniica	9.02	12.57	Gyorok	10.48	7.15	9.01	M. Bogat	10.39	7.17	9.38	4.59			
Ghirbău	8.24	4.52	—		Blaj	—	1.45	3.22		Deva	9.32	1.45	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Cipeu-Iernut	11.20	8.01	10.19	5.40			
Nedeșdu	8.38	5.11	—		Crăciunel	7.38	2.26	4.15		Simeria (Piski)	10.12	2.58	Arad	12.32	8.05	9.45	Kerelô-Sz.-Pál	11.35	8.17	10.34	5.55			
	8.57	5.40	7.08		Teiuș	7.55	2.48	4.44		Orăștia	10.47	3.46		12.00	8.45	6.10	Nireșteu	11.58	8.42	10.58	6.25			
Cluj	9.23	6.00	7.18		Aiud	—	3.12	5.10		Șibot	11.14	4.20	Szolnok	4.00	2.10	7.27	Oșorheiu	12.18	9.02	11.18	6.45			
Apahida	9.50	6.29	—		Vințul de sus	—	3.19	5.19		Vințul de jos	11.46	5.06	Budapesta	7.44	6.40	—	Oșorheiu—Cucerdea							
Ghirșiș	11.15	8.14	8.29		Cucerdea	8.24	3.36	5.47		Alba-Iulia	12.21	6.15	Viena	6.20	—	—	Oșorheiu	5.55	2.20	5.20	9.08			
Cucerdea	12.04	9.49	8.53		Ghirșiș	8.48	4.10	6.38		Teiuș	12.53	7.00	Arad—Timișoara					Nireșteu	6.18	2.40	5.40	9.28		
Uioara	12.12	9.58	—		Apahida	—	5.39	8.51		Simeria (Piski)—Petroșeni					Kerelô-Sz.-Pál	6.40	3.04	6.02	9.45					
Vințul de sus	12.19	10.07	—		Cluj	10.08	5.59	9.18		Tren omnibus					Cipeu-Iernut	7.04	3.29	6.26	10.10					
Aiud	12.45	10.42	9.17		Nedeșdu	10.18	6.28	8.00		Tren de persoane					M. Bogat	7.35	4.03	6.57	10.41					
Teliuș	1.15	11.32	9.40		Ghirbău	—	6.54	8.34		Simeria	3.08	—	Arad	6.00	12.30		Ludoș	7.50	4.20	7.11	10.55			
Crăciunel	1.44	12.03	—		Aghiriș	—	7.10	8.59		Streiu	3.45	—	Aradul nou	6.26	12.54		Cheța	8.07	4.37	7.28	11.13			
Blaj	2.00	12.24	10.12		Stana	—	7.25	9.35		Hațeg	4.33	—	Németh-Ságh	6.51	1.19		Cucerdea	8.36	5.06	7.57	11.43			
Micăsasa	2.34	12.43	—		Huiedin	11.33	8.11	11.04		Pui	5.19	—	Vinga	7.28	1.50		Simeria (Piski)—Uniedoara							
Copșa mică	2.52	1.22	10.45		Ciucia	12.06	8.52	12.17		Crivadia	6.05	—	Orczifalva	7.49	2.12		Simeria (Piski)	2.37						
Mediaș	3.27	2.24	11.07		Bucia	—	9.11	12.47		Banița	6.43	—	Merczifalva	8.09	2.30		Cerna	2.58						
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29		Bratca	—	9.29	1.21		Petroșeni	7.	—	Timișoara	8.58	3.15		Uniedoara	3.27						
Sighișoara	4.50	4.17	12.15		Rév	12.51	9.52	2.05		Timișoara—Arad								Uniedoara—Simeria (Piski)						
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30		Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08		Tren de persoane								Uniedoara	4.40					
Homorod	6.47	7.07	1.32		Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39		Tren omnibus								Cerna	5.06					
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04		Vărad-Velenceze	—	10.56	3.55					Timișoara	12.25	5.00		Simeria (Piski)	5.25						
Apatia	8.09	8.46	2.24			1.49	11.04	4.06		Petroșeni	8.56	—	Merczifalva	1.16	5.56									
Feldioara	8.41	9.20	2.44		Oradia-mare	1.54	11.14	7.30		Banița	9.37	—	Orczifalva	1.34	6.16									
	9.20	10.15	3.15		P. Ladány	3.14	1.47	11.05		Pui	10.09	—	Vinga	2.04	6.50									
Brașov	—	6.00	3.25		Szolnok	5.10	4.40	2.37		Hațeg	11.26	—	Németh-Ságh	2.25	7.11									
Timiș	—	6.57	4.03		Budapesta	7.30	7.44	6.40		Streiu	12.06	—	Aradul nou	2.54	7.44									
Predeal	—	7.32	4.28		Viena	2.00	6.20	2.00		Simeria	12.37	—	Arad	3.10	8.00									
București	—	—	10.25																					

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.